

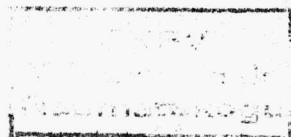
Spetsiaalne fond

OLE VALMIS

EESTI SKOUTIDE HÄÄLEKANDJA

Nr. 1

OP 3424

15 (2) VEEBRUAR / KAS IDEAALNE VÕI
MILITARISTLIK SKOUTING / ÕRN KYLG /
SKOUTIDE ESKURSIONIDEST / TAR-
VILISED NÄPUNÄITED LAAGRISKÄIJA-
TELE / PURU SILMAS / SÕNAD JA
TEOD / TARTU SKOUTIDE (SÕJAKATE)
MALEVA RAHAKRIISI PÕHJUSED / YHEN-
DUS VÄLJAMAA SKOUTEGA / GIRL-
GUIDIDEST / KROONIKA

VASTUTAV TOIMETAJ CARL SARAP
VÄLJAANDJA KIRJASTUS „ODAMEES“

EESTI SKOUTIDE HÄÄLEKANDJA

„OLE VALMIS“

ilmub Tartus järjekindlalt iga kuu 15-mal päeval. „Ole valmis“ avaldab skoutingisse puutuvaid kirjatöid skoutide eneste ja vanemate poolehoidjate ning tegelaste poolt, mis juures eraldi tähelepanu leiab Eesti skoutide korraldus. „Ole valmis“ toob ylevaateid kogu maakera skoutingist võõraste rahvaste skoudi shurnaalide järele.

Yksiku numbri hind 20 Emk.

Toimetus: Arnold Tols, Hans Johanson, Johannes Tederson

Vastutav toimetaj: Carl Sarap

Väljaandja: Kirjastus „Odamees“

Kõnetunnid: teisip. k. 12—1, reedel k. 4—5

Toimetus ja talitus: Tartu, „Odamees“, Promenaad 7-a.

OLE VALMIS

YKS KORD KUUS

Nr. 1

15 märts 1921

Nr. 1

Neli aastat on juba skoutide liikumine Eestis vana, kuid ikka on meil puudund häälekandja, mis laiematele hulkadelle oleks kättesaadav olnud. On õige mitu korda ja mitmel pool katseid teht välja anda oma häälekandjat, kuid kõik ettevõtted suikusid surmale. Niisugusist katseist on meil teada Tallinnas „Skout“, mis kolm korda ärkas ja kolm korda suri. Võrus „Boy Skout“ millest ilmus ainult üks number. Pääpõhjuseks nende seismajäänudelle oli alati majanduslik nõrkus ja osalt kaastöödegi puudus.

Alguses hakkas „Ole valmist“ Tartu skoutide maleva staap välja andma, et skoutidelle abiks olla sihtide, eesmärkide ja tegevuse selgitamises. Juba esimest numbrit ilmuteti mitu sada, niisama ka teist. Kuid nõudmise suurenedes „Ole valmis“ järele ja schapirografeerimise tylikuse ning ajaviidu tõttu otsusteti võimalusi otsi „Ole valmis“ trykimiseks. Nyyd leiti need võimalused ja „Ole valmis“ tahab uue jõuga asuda oma ylesannetelle. Trykitult ilmuma hakates pöörab toimetus kõikide skoutide, päälükute, vanemate, sõprade, poolehoidjate, seltskonnategelaste ja kõigi asjast huvitetute poole palvega, saata võimaldasa kaastöid. Mida rohkem kaastöid, seda mitmesisulisem, huvitava-vam ja kaunim saab leht. Skoudid-päevpiltnikud saatke pilte ja ylesvõtteid skoutide elust ja tegevusest: laagritest, paraadidest, jalutuskäikudest, töist, harjutusist jne. Eri-teadlased ja pedagoogid jagage omi teadmisi „Ole valmis“ veergudel skoutega, kes pyyavad kasulikkudeks, tublideks, clujõulisteks alati valmis olejateks kodanikkudeks saada. Päälükud, saatke nõuandmisi ja praktilisi näpunäiteid noorematele ja tulevatele ametivenda-delle. Vanemad ja sõbrad äratage ja seletage kõiksugu skoutide ellu puutuvaid kysimusi. Sekretärid ja vanemad skoudid, saatke teateid ryhmade ja malevate tegevuse yle, et teisedki skoudid võiksid kuulda teie tööst ja tegevusest.

Kui teie kõik kaastööga toetate „Ole valmist“, siis võib ta end tõsiselt skoutide häälekandjaks lugeda. Lehe toetamisega näitate enda teguvõimu.

Toimetus

ANTON ÕUNAPUU †

15 (2) Veebruar

on päev, mida iga Eesti skout teadma peab. See on skoutingi sünnipäev Eestis. Enamasti iga inimene, asutus, organisatsioon pühitseb oma sünnipäeva, tähendetakse asutamispäev ärisiltidelle jne. Samati peaksid skoudidki oma asutamispäeva pühitsema. Mitte pidutsemiste ja paraadega pole õige pühitsemise viis. Pidusi ja paraade on meil

muidugi liiga palju. Skoutlikult mälestagem oma tähtpäeva. Iga skout, meele-tuletades oma organisatsiooni sünnipäeva, katsugu end sellekohaselt ülal pidada hääd tehes niipalju, kui ta võimaluses. Ärgu leppitagu mitte yhe ehk kahe hääteoga päevas, vaid katsutagu neid teha kymme, ei, sada korda sellel päeval. Ryhmad

kogugu selle päeva õhtul omi staabe, kus peetagu „lõkke jutte“ päevakohase sisuga. Tuletetagu meele omi eesmäärke, omi teenuseid sellele jõudmiseks. Mõnele rühmale on see kurvad, mõnele rõõmustavad resultaadid annud. Kuid tuletetagu meele neidki, kes võimaldavad rühmade olemise, tuletetagu meele Eesti skoutide isa, kes skoudi kohust täites on meie seast

auga lahkund. Peetagu meeles: ehk küll on lahkund meie seast Anton Õunapuu, kuid tema vaim elab kaua meie keskel. Peetagu meeles, kui suur tähtsus on meie kodumaa tulevikul Anton Õunapuust ja tähtpäevast

15 VEEBRUAR 1917.

A. T.

Kas ideaalne või militaristlik skouting?

Maailma sõda hävitas inimsoos esteetiliselt tundmused tehes inimesi metsikuks.

Mis peame meie tegema, et seda suurt pahet paranda?

Kas peame rahulikult päält vaatama, kuidas inimsugu metsistub, kuis hävineb kunst, ning inimesed lähinevad enam ja enam alginimestele?

Kas peame aitama kaasa, et meie noorsugu, kes on jäänd kõrvale sõjametsikusest, ehk ta küll seda on imend sõjakusest ymbruskonnast, kuid siiski, kes ta pole veel langend täiesti ta ohvriks, peaks saama lõpuni hävitet?

Teame, kes on läbi eland maailmasõja, ning olles otsekoheses yhenduses sõjaliste operatsioonega, ei näe mingisugust pahet militarismis noorsoo kohta. Kuid otse teistsugused vaated on meil, kes on seisnud väljaspool sõjalist tegevust.

Me teame, näeme sõja tagajärgi igal sammul, mis räägivad selgeil sõnul sõja „häist“ kylgedest. Kuid missugused on need „hädä“ kyljed, missuguseid tagajärgi on ta meile annud — hävinemine, viletsus, „vähja tööbi“, yhesõnaga, ta on meid viind degeneratsioonini.

Me peame katsuma vähenda sõdu, peame hakkama energiliselt tööle, et paranda pisutki noist lugematuist haavust, mida on toond meile maailma verine sõda, kõige rahvaste suurim vaenlane. Meie pyham kohus on hoida noortsugu kaugel sõjalistest tegevustest. Ja ma ytlen, vilets on see, kes seda ei tee.

Hääks sõjariistaks sõjakuse vastu võitlemiseks on skouting. Kuid, nagu näha, tarvitavad mõned skoutide päalikud seda ilusat ideed enese tööriistaks, et muuta ideaalseid skoute militaristlikeks.

Kuid meie, skoudid, tunneme noid „jumalakartlikke variseere“ ning kõrvaldame neid ennem kui on juba hilja.

Skoudid seirake hoolega endi päalike tegevust ja valvake, kas neil ei ole militaristlikke kalduvusi. Kui leiaste, tagandage need ilmmõtlemata juhtivailt kohtadelt, sest niisugused on meie suurimad vaenlased, kes ei lase rahulikult teosta skoutide ideid.

Skoudid, kui olete viidud valeteele, asuge formeerimisele, sest militaristlik skouting ei ole Eesti algupära, vaid on meile toodud kahtlaste isikute poolt tagant Peipsi järve, „tiblademaalt“.

Tartus, 12. II. 21.

H. Meos

Õrn kylg

skoutingis on usuline kylg. Usu probleemi lahendamine ei ole veel kusagil maal lõpuni läbi viid. Mitmed maad, nii

kui Inglismaa, Itaalia ja teised, on selle skoudile sunduslikuks teind, kuna aga vabameelsemad riigid neile selles asjas

vabaduse on jätnud. Nende maade seast võib nimeta Daani, Rootsi ja Norra, siis veel Prantsuse ja teisi maid. Täiesti ekslik on skoudile käskude ja tööstuse läbi Jumala tunnistamist sunduslikuks teha. Et selle kysimuse mõtte sunduslikuks tegemisega midagi keegi ei kaota näitab see, et kõige tublimateks organisatsioonideks yle maailma loeti just Daani ja Rootsi omi.

Ka meil Eestis on see kysimus õige sagedasti arvustamise all olnud ja on juba vastu võet, et usk peab skoudile vabatahtlik olema. Kuid teisiti saab asjast aru Tartu skoutide Maleva päalik. Nimelt andis tema 13. II. käsu, et skoutide VI ja VIII rühm peavad kesknädalal kiriku minema. Nähtavasti anti seesugune käsk päris mõtlemata, sellepärast et ta Vene skoutide juures tarvitusel oli. Mitte üks

maa ei tunne maailmas niisugust korda, kus kirikusse käimine sunduslik oleks, selle pääle vaatamata, et mõnel pool usk skoudi säädustes olemas on.

Niisuguse sundimisega ei võideta ialgi usule poolehoidu, vastupidi kyll. On tarvis, et inimesed ise aru saaksid mis neile hää ja mis halb, kuid ei pea inimestele mitte sundimisega, mis neile meeldib, vastikuks tegema. Ehk kyll skoutide organisatsioon kaunis korraarmastai on, kuid siiski peab olema kindlustet igale skoudile tema sydametunnistuse vabadus. Ei pea mitte inimest muutma käsualuseks, kes isegi vabalt mõtelda ei tohi. Skoutidelle peab kindlustetama sydametunnistuse vabadus. See on siht, mille poole pyyavad Eesti skoutid.

Tartus, 14. II. 21.

Rover-skout

Skoutide ekskursioonidest

Et kevad läheneb, siis pole vististi kyll veel vara, kui siinkohal mõne näpunäite skoutidelle ekskursioonide üle annan. Valitakse ilus päiksepaisteline päev, mis jalutuskäigule hästi kohane on, ja kogutakse juba vara hommikul kuhugille määrat kohale kokku. Igal skoudil peab kaasas olema: skoutkepp, vile, taskuraamat, nuga, nöör; tikud ja seljakott, kus tarvisminev kraam sees on — nagu: üks paar kuivi sukke, seep, käterätik, 2 taskurätikut ja pääle selle veel tarvisminev, toidukraam. Igal salgal peab yhes olema sanitäärnait, kus sees olgu sidemed, karboolvesi, plaaster, natuke veini ehk põletet viina, mida minestamise korral huultele tuleb tilguta ja natuke sisse anda, ja veel mõned tarvilised arstirohud.

Kui kõik kohal on, asutakse teele. Linnast läbi minnes võiks veel ehk mõnd ilusat kohalist skoutide laulu laulda. Linnast välja jõudes saadetakse maakuulaid ette, kes ymbruskonnaga tutvunevad ja sellest järgnevaile skoutidelle tee- ja sala-

märkide abil teada annavad, ise edesi minnes. Maakuulaid eks valitagu hästi osavad skoutid, kellede auks olgu omakoid päalikutele endi osavust näidata.

Kui soovit kohale pärale on jõutud, olgu esimene asi kohe telgi ehitamine. Telki võib mitmet moodi ehitada. Olgu siin paar lihtsamat abinõu. Kui riie puudub, millest hõlbus oleks telki ehitada, korjake hulk painduvaid oksid; oksad lööge maa sisse pystiringis ja köitke ülemised otsad ühte. Sellega on telgi kere valmis.

Nyyd põimige kere okstega niikaua, kunni ta praod kõik kinni on. Muidugi peab telgi tagasein alati vastu tuult olema, mida võib rohkem okstega kinni katta ja niiviisi ongi telk 3—4 poisile valmis.

Kui on aga ilus öö, siis võib veel lihtsamini seda mööda saata. Korjatakse kõikisugu oksid, rohtu ja muud prahti kokku, millest hobuseraua sarnane vall tehakse (mitte väga kõrge) ja hää tuulevari ongi käes. Lahtise otsa juures tehakse tuli, mis vaheldudes yksteise

hooleks on terve õõ lõkkel hoida. Nende omateht telkide ehitusel peab alati kaht asjaolu silmas pidama:

1) Et sinnapoole telgi kinnine kylg jäetakse, kust tuul puhub, ja

2) telgi kinnikatmisel hakatagu ikka alt pääle, just nagu sindelkatuse löömisel, sest vastasel korral ei pea ta piiskagi vett kinni.

Kui nyid telk valmis, mida muidugi riidest kõige kergem on teha, siis asutakse sööma. Pääle söögi minnakse ymb-ruskonda vaatlema ja uurima, kuna osa

skoute kuhugille ilusalle kõrgelle murule mängima lähevad.

Kui niimoodi aeg lõbusasti õhtuni viidet, tullakse säravi silmi ja punasi põsi telkide juure tagasi, kuhu muidugi omad vahid on jäet. Õhtul laagris olles veedetakse aega lõbusas jutu vestmises. Jutud olgu aga pääsjalikult skoutlikud. Ööseks pannakse omad vahisalgad välja, kes laagrist umbes 25 sammu eemal vahti peavad. Vahte tuleb iga 2 tunni tagant vaheta.

Eduard Looga

(Järgneb.)

Tarvilised näpunäited laagriskäijatelle

Nr. 1. Abinõu jalgu kylma-mise eest hoida. On tarvis esiteks jalad sääre marjadeni puhtasse kirjutuspaberisse mähki ja siis puhtad sokid yle tõmata. Seejuures ei tohi saapad pigista. Enne mähkimist peavad jalad kuivad olema.

Nr. 2. Vilu ilmaga võib telke järgmiselt soojenda. Tuleb lõkkesse mahuta kivid, mis on raudvitstest ja traadist punut korvis. Kuumad kivid viiakse telki, kus nad kaua veel jahtuvad ja telki soojendavad.

Nr. 3. Abinõu nohu vastu. Tassi täie vee sisse riputatakse 2 noaotsa täit soodat ja sama palju keedusoola. Sellega kuristatakse paar korda päevas nina ja kurku.

Nr. 4. Suvisel õöl on aega hää järgmiselt määrata lindude ärkamise järele. Vint ärkab kell 1—2, põldpyy kell 3, rähj kell 4, tihane kell 5, varblane kell 6.

Nr. 5. Et telgist sääski välja tõrju, seks mahutatakse taldrikulle tykk taela, sinna pääle riputatakse hamba rohtu (anacyelus pyrithaum) ja syydetakse tael põlema.

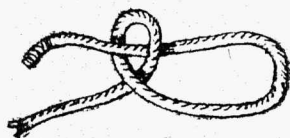
Nr. 6. Kauguse määramine silma järele. 100 meetri kauguselt

on hariliku nägemise juures teise inimese silmad selgesti näha. 150 meetri kauguselt tunneb veel nägu. 200 meetri — käed nina, suu. 300 m. — ei ole näha käsi- varsi, kuid nägu võib lahuta muust kehast. 400 m. — on nägu valge täpik, jalgest sünnitav nurk on selgesti näha, samuti paistavad kä kätte ja jalgade liikumised. 500 m. — ei saa enam pääd kehast lahuta, jalgade liikumised on näha, kuid käte liikumised halvasti. 600 m. — paistab jalge liikuminegi halvasti. 800 m. — ei saa eralda yksikuid liikmeid, kuid veel selgesti paistab kogu. 1000 m. — võib jalameest ratsanikust eralda.

Nr. 7. Missuguste puude all võib varju leida. Iial ei tohi kuu- vand puie varju jääda. Pikse löögi mõju väheneb puu tõugudes järgmises järjekorras: tamm, kuusk, paju, haab, siberi kuusk, saar, ja loetakste kõige hädaohutumateks puudeks.

Nr. 8. Et musta vett puhasta, seks valatakse vesi läbi lõuendist koti, mis on täidet kase sytega ja liivaga.

E. Tasso

Puru silmas

Igapäevases elus tuleb juhtumisi ette, kus silm äkitselt hakkab õrduma, vett jooksuma ja valutama. Tihti tuleb säherdune häda sellest, et puru silma on läind. Enamasti suudab silm purust vabastuda oma kaitseabinõude varal: alati voolav silmavesi ja rohke pilgutamine uhuvad purukybemekese välja. Ei synni seda aga mitte, siis on tarvis abi anda ja puru silmast välja võtta.

See ylesanne võib vahel õige keeruliseks asjaks muutu. Sest silm on üks õrnemaist kehajagudest ja ei kannata oma kallal vägivalda. Vägivallaks aga muutub kergesti iga talitus silma kallal, kui pimedat päi toimetetakse.

Seepärast on iga arstliku abiandmise puhul vea kätteleidmine esimene tingimus, ning enne kui hakatakse abi andma, peab selguselle jõutama, missugune viga on syndind ja kus ta pesib.

Et silma ehitus keeruline on, siis ei ole sugugi hõlbus otsust anda, kas midagi silma on läind ja kuhu ta peatama jäänd. Õordumine, veejoks ja valu iseenesest ei ole kyllalt kindlad tundemärgid silma läind purust, veel vähem suudavad need äritusemärgid puru iseloomu ja paiga kohta selgust tuua. Iga äge silmapõletik, iga pisemgi sarvnaha haavake synnitab karvapäält samasuguseid haiglasi nähtusi. Vahe tegemine yhes ehk teises veas ei saa võhiku otsusta olla. Selle teadmatuse tagajärjel on siis rahva keskel summarilisi abiandmisviise tarvitusele võet, millest eestkätt arvatakse, et kui nad ka iga kord ei aita, siiski neid iga kord kahjuta võib käsita. Sääraseid abiandmisviise silmast puru väljavõtmiseks on kaks: 1) keelega silmapuhastamine ja 2) vähikivi silmapanemine.

Rahva arvamise järele on keelel ehk keelega lakkumisel arstiv mõju. Nii yteldatakse koera keelel rohi ja kassi keelel myrk olevat. Puru võtmise otstarbel ei

loodeta keelel kyll muud, kui et see oma väleda liikumisega ja märja ning kareda pinnaga puru silmast kergesti kinni pyyab. Kuid silma puhastamiseks ei ole keel mitte synnis, vaid hädaohtlik. On teada, et suu ja keele ilanahal, kui ka vigaste hammaste õõnsustes määratu hulk mitmesuguseid piselukaid pesib, mis mädanemist võivad tekkita. Kui nyd katse korral kare keel silma õrna osa, sarvnahka, riiwab, siis kriimustab ta seda ja paneb mädanikuid oma teht haavakestele kylge. Tagajärg on see, et sarvnahk mädanema hakkab — ja käes ongi raske silmahaigus, mis rahva keskel mädakae nime all tuttav on, sest et ta pea alati silma nägemist rikub. Iga aasta saan ma oma tegevuses sarnaseid juhtumisi poole tosina ymber näha ja olen neid ka ametivendadelle näidand. Kuigi enamasti võimalik on keelega teht mädahaavu sarvnahast kaodata, siiski nõuab see igakord pikemat ravitsemist ja võib nägemisele kõigest arstimisest hoolimata kahju tuua.

Teine puruvõtmise viis — vähikivi silmapanemine — on vististi mujalt pärit ja ta on pea niisama hädaohtlik, yhtlasi aga veel vähem otstarbekohasem, kui keelega lakkumine. Kareda pinnaga kivi võib sarvnahale kergesti viga teha ja kae synnita. Jääb ta aga laugude voltesse peatama, siis ärritab ta silma ja tekitab pikaldase silmanaha põletiku. Mäletan yht meest, kelle silmas vähikivi pea aasta aega paigal seisis ja häda tegi, ainult pikema ravitsemise järele sain silma terveks.

Võin kindlasti tõenda, et keelega puhastamine ega vähikivi puru silmast välja ei jõua tuua. Kus neist abinõudest arvatakse abi leitud olevat, sääl ei olnud puru yleldse olemaski ehk kuigi puru leiti, siis oli ta nii lahtiselt silmas, et silm ise oma abil, keelest ehk kivist hoolimatalt sellest lahti oleks saand. Keele ehk kiv, abil puruvõtmine on asjata katse. Ja ei

sellest silmale suurt kahju võib tulla, siis on arusaadav, et ükski mõtleja inimene säherdusi katseid enese kui ka teise silma kallal ei hakka tegema.

Metallitöölise juures tuleb vigastusi ette, kus pisikesed metallikillud suure hooga silma kargavad ning sarvnahka või ilanahka tungivad. Koe sisse jäänd purukeste väljavõtmiseks, nagu äranägemiste põhjal tuttav, kõnes olevaid abinõusid harilikult ei tarviteta, sest et siin ainult terariista abil puru koe seest võib vabasta. Iseenesest mõista, et abi siin ainult õpetet arst võib anda. Juhtub siiski tihti, et viga saand tööline käiku arsti juure tylikaks peab, ka siis, kui arst tal maksuta käepärast on, ja oma silma mõne kuulsa „puruvõtja“ kaastöölise kätte usaldab. Kui suure kahjuga seesugused katsed tihti lõppevad, sellest teab nii mõnigi vigasaaaja kõnelda.

Siiski, mis teha kui puru silmas on? Kõige syndsam ja syytum katse on, puhta veega aga ka puhaste kätega silmi uhtu. Juhtub harilik silmapriits käepärast olema, siis võib sellega keetet vett mitmel korral

laugude alla pritsi. Ei jää torkiv valu selle järel mitte tagasi, tähendab pole abi saadud. Nüüd võiks mõnda kaaselanikku, kellel terav silm ja vagane käsi, ilma vägivalla tarvitamata lasta järele vaadata, kas kusagil silma osas puru näha ei ole. Leiab ta midagi, siis katsugu ta puhta taskurätiku otsaga puru õrnalt välja võtta. Ei ole aga midagi näha, ning kestab torkav valu vahetpidamata edesi, siis pandagu silm järgmise päevani puhta sidemega kinni. Side ei lase lauge liikuda, mis õõrumist ja yhes sellega valu vähendab. Ei too ka järgmine päev paranemist, siis mindagu otseteed eriarsti juure.

Sääl saadakse tihti kuulda, et arvatava puru asemel silmal hoopis teine viga kyljes on. Sest õõrdumine, veejooks ja torkav valu ei ole mitte ainult puru tundemärgid, vaid nad tunduvad ka teiste silmahaiguste korral.

Keel ja vähikivid jäetagu igal tingimisel kõrvale, sest et nendest puru vastu mitte ialgi abi ei saa, küll aga silmanägemiselle kahju.

Dr. Fr. Akel

Sõnad ja teod

Liiga palju sõnu korratakse õige sa- gedasti ja igal pool. Kavatsuste ja projek- tide kuhjad uputavad kantseleisid ja asutusi. Ei ole lugu paremgi skoutide juures. Siin on küll viimasel ajal vähe paranemist märgata. Hakkab juba töö- vilja näha olema, pääle neljaaastast rää- kimist ilmub „Skoutide käsiraamat“, tööte- takse välja oma organisatsiooni kava, niisama ka tegevuskavad, programmid. Kuid lugu näib vana rada edesi käivat Eesti skoutide organisatsiooni „Noored sepad“ juures. Sygisel kui „Noored sepad“ lah- kusid skoutide malevast, toodi pea lahku- mise põhjuseks ette asjaolu, et Tallinna skoutide maleva päälikute kogus liiga palju räägitakse ja vähe tehakse. Kuid suur on kõrvalt vaataide pettumus, kui

need samad suured lubaid surnud punktile peatama on jäänd ja ainult sõnu veel teevad. Pääle selle, kui pää sõnamehed Tallinna skoudid „Noorteks seppadeks“ muu- tusid, hakkas Tallinna päälikute kogu ikka rohkem ja rohkem avaldama tegevust. Tööl oli tagajärgi. Vanematele andis poiste tööhimu tõuke, mis läbi skou- tide ryhmade arv on tõusnud Tallinnas 12 päält 14, ka on tekkind uued skou- tide malevad Tartus, Võrus, Narvas jne. Samuti on selle töö tagajärgedena kõik skoudid varustet riiete ja saabastega.

„Noored sepad“ toovad ka vastutõen- duse, et on neil oma häälekandja, kuid missugune see on, vaigitakse meelega. Ajakirja väljaanda on väga kiiduväärt et- tevõte, et seega skoutingille kaasa aidata.

Aga kui tutvustetakse skoutingit, siis vaja seda teha ka õigest küljest. Kuid mis teevad „Noored sepad“? Tõlgivad järjekindlalt Vene keelest, kopeerivad skoutingit säält, kus ta on kõige viletsam maailmas. Ja veel viletsamad on tööd, mis kokku säet enda poolt. Võtame näituseks laagri, kõõgi ja telgi kirjeldused „Eesti Boy scout“ nr. 2. Kui ei teata õigeid ehitusviise, ega selle pärast maksaks siis valeta.

Artiklis „Eesti girl-scoutide sennine taktika“ kirjutetakse, et „Noored sepad“ olla teiste järele aimamiste veast yle saand ja asutand eestipärase organisatsiooni. „Eesti nimel asuge töö juure omapärasuse tähe all“ sõnadega lõpetab „Noor sepp“ oma artikli. Kuid need, kes tahavad olla omapärased, tõlgivad korralikult Vene

skoutide säädusi ja muud niisugust, mis kusagil mujal yle maailma tarvitusel ei ole. Veel samas numbris tuuakse ette „tervitus säädused“ paragrahvide järele, nagu olid nad Venemaal, ainult selle vahega, et keiserliku perekonna liigende asemelle on pannud nad riigi kõrgema ametniku. Ehk võtame samas numbris ilmud skoudi vormi joonistused. Talvmyts on näidet täpikäält sarnane venelaste „paadile“, mida ka pää „Noor sepp“ nii rõõmsalt kannab, sellele vaatamata, et temale kaabu kingiti kusagil aastapäeval. Kas tõesti ei leitud midagi eestipärasemat! Ja niisuguseid nähtusi on palju. Kurvastusega peab siin tsiteerima vanasõna „suu teeb suure linna, käed ei kärbsse pesagi.“ Sõnadega palju teht, kuid tegelikult ei midagi. Eesti skout

Tartu skoutide (sõjakate)*) maleva rahakriisi põhjused

Olin kord päältkuulaiks, kui Tartu skoutide varahoidja yles sekretäärile, et võimata on kantslele tarbeaineid muretseda, sest et maleva kassas raha ei ole ja isegi võlgu on juba. Mille pärast niisugune defitsiit, ei tea! kuna kõik ryhmad 10 % omast sissetulekust maleva liikmemaksuks maksavad. Et kriisist yle pääseda, otsusteti liikmemaksu tõsta ryhmadel kunni 50 margani ryhma päält kuus. Kuid kriis kestab edesi!

Miks?

Põhjused hakkavad pika pääle selguma. Pääpõhjuseks on skoudi sääduste, iseäranis „skout on kokkuhoidlik“, teadmatus. Antakse raha välja kõiksugu kraami muretsemiseks, kuna selleks iseäralist tarvidust ei ole. Võtame yhe näituse: Tartu skoutide malevast lahkund skout Tolsi mälestuseks pannakse kuulutus „Postimehhe“, et Tols on malevast lah-

kund ja seega tema tunnistused maksvusetatad. Kui palju Tolsile tunnistusi välja antud on, ei tea nähtavasti maleva staap, sest et pole isikut, kes järele vaataks mitu tunnistust on temale välja antud. Kuid skoutide juures on viisiks, et lahkujalt isikult võetakse isikutunnistus ära (muid tunnistusi sk. Tolsil ei olnud) ja tunnistetakse päevakäsus maksvusetak. Kuid on ju vaja näidata, et maleva päälük on olemas ja kuidas seda muidu saab, kui syllapikkuste tähtiga 600 margases kuulutuses. Nagu teada tunnistetakse turnistused maksvusetak ainult „Riigi Teatajas“ kuulutamise läbi ja see maksab ainult 75 marka (kõige rohkem). Oleks kuulutet õiges kohas, oleks kokku hoitud malevalle 525 marka. Et ka see summa aitaks kaasa maleva rahakriisile, on ju arusaadav, sest tilkadest synniks meri, ja niisuguseid juhtumisi Tartu skoutide päälük majapidamise yle on rohkem.

Kaastundlik skout

*) Eesti skoudid nimetavad neid sõjakateks nende taktika ja võtete pärast.

Yhendus väljamaa skoutega

Yks skoutide pää eesmärkidest on rahvaste ligindamine. Et see tõesti võimalik läbi viia on, ja mitte ainult skoutide oma arvamine pole, näitavad kuulsa riigimehe Ameerika president Wilsoni sõnad esimesel rahvasteliidu asutamise koosolekul: „Kuid kõigist abinõudest rahvaste vennastamiseks on mõjuvam abinõu kasvata noorsugu sellekohaselt ja kõigist organisatsioonest ja kasvatusviisidest on selleks kõige syndsam skouting.“

Abinõud, mida selleks skoudid tarvitavad, on 1) rahvusvahelised jamboreed ja olympiaadid, 2) kylaskäigud yhede riikide skoutidelt teiste juure ja 3) kirjavahetus teiste maade skoutidega.

Jamboreed ja olympiaadid tulevad aga kaunis harva ette suurte majanduslikude raskuste tõttu (viimane jamboree Londonis augustikuul 1920 läks ligi miljon naelsterlingi Inglis valitsusele maksma). Niisama on raskendet kylaskäigud teistesse maadesse. Ja meie, eestlased, ei või oma viletsa majandusliku seisukorra tõttu sellest unistagi. Jääb järele ja võimalikuks ainult viimane viis sident luua s. o. kirjavahetus väljamaa skoutega. Iga tõsine skout, kellele on kallid skoutingi põhimõtted, astub kaasa skoutingi eesmärkide ja sihtide ellu viimisele. Ja sellepärast astub iga skout kõige vähemalt yhe väljamaa skoudiga kirjavahetusse. Väljamaa skoutide ajakirjades ilmuvad igas numbris pikad read skou-

tide adresse, kes soovivad kirjavahetust skoutega. Ka meile, Eesti skoutele on tulnud nii mitmedki ettepanekud kirjavahetuse yle. Igas „Ole valmis“ numbris hakame avaldama väljamaa skoutide, kui ka gril-guidide adresse, kes soovivad yhendust Eesti skoutega:

Viimasil päevil on soovi avaldand kirjavahetusse astu järgmised väljamaa skoudid:

1) Soome skout

Emil Älin
Riihimäki
Hämenkatu 40
Suomi,

soovib kirjavahetust kas Soome ehk Eesti keeles, soovitav markide korjaja.

2)

Harry Litzen
Postkontoret Falun
Sweden.

Rootsist, Saksa ehk Inglise keeles.

3)

Gaston Haelbrecht
127 rue de Hotel de Monneau
Bruxel
Belgie,

saatis ettepaneku astu kirjavahetuse temaga Prantsuse keeles.

Pääle selle on saadud ettepanekuid saata adresse Belgia Baden-Powelli skoutele, samuti ka Latvijasse. Skoute, kes on nõus kirjavahetuse teel Eesti tutvustamiseks väljamaal kaasa aitama, teatagu endi adressid toimetusse.

Girl-guididest

Kui Tallinnas gril-skoudid lahkusid skoutide malevast moodustades girl-guidide maleva, lubasid nad täielisse kontakti jääda skoutide malevaga. Kuid see lubadus on jäänd lubaduseks. Võib olla on selleks ehk skoudidki osalt syydi, et pole seda neile meeie tuletand. Kuid pääpõhjus peitub ikka guidides enestes.

Võib olla, et on neil selleks tahtmist, kuid püüdnud energia. Energia püüdnud annab tunnistust ka seegi, et nad eneselle veel viie kuu iseseisvuse jooksul isegi eksamite programme pole välja töötand, põhiseadusest ei maksa kõneldagi. Viimasel ajal on agaramad skoudid enda pääle võtnud neil abiks olla programmide ja

organisatsiooni käigu välja töötamises, on isegi lähemas tulevikus girl-guidide käsi- raamatut oodata, ehk kyll ainult schapiro- grafeeritult. Guidide rühme on tekkind mitmel pool kodumaa linnades, igal pool skoutide eestvõttel. Kuid Tallinnas on rüh- made arv endiseks jäänd!? Guididelle tehti ettepanek määrata siia oma poolt yht guidi guid-osakonna toimetaks. Kuid kõige vanem guidide organisatsioon Tallinnas pole seda teind, nii et „Ole valmis“ oli sunnit kutsuma yht Tartu guididest. Pää põhjuseks selle kõige juures on vist

vilumuse ja, ehk veel enamgi, julguse puu- dus. „Ole valmis“ sääb enda ylesandeks paralleel skoutingiga ka guidingi laien- damise ja organiseerimise tēstis. Loode- tavasti suudab ta seda, kui guidid ise sel- leks kaasa aitavad. Sellepärast kõik gui- did, alates hellakesest kunni maleva pää- liku ja vanemani, aidake kaasa! Saatke kirjeldusi, mis teie põhimõtteid ja eesmärke selgitavad. Saatke teateid oma tegevuse üle. Näidake, et olemas olete. On ju ka teie hyydsõna

„Alati valmis!“

Kroonika

Teated Tallinnast

Eesti vabariigi tunnistamise ja rahule- pingu allakirjutuse puhul, 2. veebruaril, oli Tallinna skoutide maleva kokkukogund linna I Reaalkooli ruumidesse, kus Eesti skoutide Vanem kapt. Tõnson skoutidelle päevakohase kõne pidas. Pääle selle läks kogu maleva oma orkestri saatel linnast läbi Peetri platsile, vaatas vabariigi sõja- vägede paraadi. Säält läksid seltsis Reaal- kooli tagasi, kust laiali mindi.

Pidulikust aktusest

Estonia kontsertsaalis võtsid korra- pidaitena, 20 skouti osa.

Päälikute kursused

korraldeti Tallinna maleva rühmade pää- likutele. Avati laupäeval 5. veebruaril.

Õpiained on: Topograafia, skoutingi ajalugu ja skouting Eestis, sapööri, sani- tääri, signalisti ja koka eri eksamid. Pääle selle võimlemine ja reaõppus.

Lektoriteks oli palut: kapt. L. Tõn- son, B. Rautsman, lipn. Silber, W. Resev- Resel, R. Treumundt ja H. Johanson.

Maleva päälikute kogu otsuse põhjal peavad kõik päälikud sellekohased eksa- mid ära andma, mille põhjal nad ametisse kinnitetakse.

Uus ryhm

29. jaanuaril 1921 asutasid Tallinna I Realkooli vanemate klasside õpilased I rover-skoutide rühma. Ryhma päälik H. Silber. Ryhma vanem, sama kooli direktor N. Kann.

Loodame, et see ryhm mitte viimaseks selle sarnaseks Eestis ei jää. —

Hans I

Guidide

liikumine hakkab Tartus hoogu võtma. Viimasil päivil on tekkind mitmed uued ryhmad Kommertskoolis ja gymnaasiumites. Kuid jällegi takistus: puudub kirjandus ja vilund juhid. Kirjanduse kysimusest ehk pääseb yle, sest et käsiraamatu käsi- kirja juba yle poole valmis on. Muret synnitab ainult paljundamise võimalus. Kuna guidide arv alles sadades kõigub, ei ole mõtet raamatut trykki anda, kuna schapirografeerimine jällegi liiga tylikas on. Kuid viimane abinõu näib siin kyll ainuke väljapääsu-tee olevat. Loodetavasti ehk tõtab selle kirjastamise skoutide kir- jastus-ühing „Tome“ teosta. Guid

Tartu skoutide seas on ellu tõusnud kirjastusäri nimega „Tome“. „Tome“ ees- märgiks on skoutidelle kättesaadavaks teha

programme, juhtnõõre ja muud kirjandust, mille trykimine võimatu on vähese tarvi-
taide tõttu. „Tome“ paljundab schapiro-
graafi abil. Sellel kirjastusel on juba
ilmund „Nõudmised skoudi eksamil“ 100
eksemplaaris ja „Skoudi juht“ 50 eks.
Lähemas tulevikus ilmub „Girl-guidi juht“,
koik sk. Tols'i kokkusäet. „Öökull“

Tartu skoutide ja girl-guidide seas on
näitegrupp asumisel. Grupil tuleks muu-
sika, laulu ja näitekunsti osakonnad. Näi-
teseksioon kavatseb ettekanda näidendid
skoutide elust, mida selleks otstarbeks
mõeldakse kokku säada. —s

Tartu Reaalkoolis on asutet I. Hundi-
poegade ryhm. Ryhma päälükuks ja asu-
taiks on II. järgu skout Kiimann. —s

Tartu Opetajate Seminaaris on rover-
skoutide ryhm asumisel. —s

Ajakirjanduses hakkab viimasel ajal
ikka sagedamini kirjutusi skoutide üle il-
muma. „Vaba Maa“ näib selles kõige
ette jõudvat. Pääle Inglisemaal käiku
ilmus reisikirjeldus is. Rautsmanni sulest.
Veebruari algul ilmus pikem ajalooline
ylevaade skoutingist Eestis. Väga rõõ-
mustavaks nähtuseks tuleb pidada, et
meiegi ajakirjandus skoutingi tähtsusest
aru hakkab saama ja selle eesmärke laie-
matele kihtidelle tutvustab. —si

Kongressi asjus

oli korraldaval toimkonnal, millest Tallinna
esitaina Johanson ja Tartu esitaina Elken
osa võtsid, koosolek pyhapäeval 13. skp.
Tartu esitai tegi ettepaneku kongressi
kunni 20. märtsini edesi lykata. Tallinna
esitai lubas asja anda päälükute kogusse
arutamiseks. Tallinna esitai ettepanek,
et ryhmade ja malevate vanematel ka
hääleõigus oleks, võeti vastu. —s

Tartu skoutidelle

(sõjakatele) oli 13. veebruaril lippude
kätteandmine. Korraldus muutub nendel
ikka ja ikka sõjaväelisemaks. Näituseks
vorm: millele orkester juba endise Vene
sõjaväe muusikakomandode eraldusmärgid
õlale on pannud. Niisamuti on lippude
kätteandmise juure uus komme väljaar-
vat, et lipu vastuvõtja peab põlvili
langema. Ka reakorraldus oli liiga sõja-
väeline. Soovitaksin juhtivatele jõududelle
Eesti maleva Vanema kapt. Tõnsoni sõnu
meele tuleta: „Kui skoute õpetetakse sõja-
väelist reaõppust ja kombeid täitma, siis
on see juba noorsoo militariseerimine ja
sellele peab otsustavalt vastu astuma“

—3

Skoutide arv

Tallinna, Tartu, Võru ja Narva linna-
des ulatas 1. jaanuariks 1921 juba 1600-ni,
pääle selle veel 180 hundipoega. Nende
seas oli esimese järgu skoute 37 ja teise
järgu 134. Skoudi eksamid olid ära an-
nud selleks ajaks Tallinnas 331 ja Tartus
190. Teiste linnade kohta puuduvad teated.

Girl-guidide arvu kohta puuduvad täpi-
päälsed teated. Umbkaudu on neid Tal-
linnas (3 ryhma) 100 ja Tartus vähe roh-
kem.

Hundipoegi oli 1. jaanuariks 150 Tal-
linnas ja 30 Tartus. Hundipoegade arv
on viimasel ajal õige jõudsalt kasvand ja
kasvab veelgi. Päätakistuseks on jälle va-
nemate puudus, puuduvad ka naisõpetaid,
kes oma pääle võtaksid ryhmade juhata-
mise. Mehi leiduks, kuid hundipoegade
organisatsioonis peavad kasvataideks tin-
gimata naisterahvad olema.

—5

Skoudid,

kui tulevased seltskonna ja kodumaa tegelased, peavad ajaga kaasan sammuma. Kõige parem abinõu ajaga koon käia on ajalehtede ja raamatute lugemine. Kõige parem ja kasulikum on vaba aega ka lugemisega mööda saata, sest ilma tegevuseta ei ole skout iialgi. Suurimat tulu saab aga lugemisest siis, kui loetakse tulusaid ja sisukaid raamatuid, paremate kirjanikkude sulest. Seepärast, skoudid, ostke raamatuid, sest raamat on parem sõber. Rikkam väljavalik raamatuist, nii kodu- kui väljamaa paremate kirjanikkude sulest, on

„ODAMEHEL“ Tallinnan ja Tartun.

Praegu ilmus „ODAMEHEL“

Kombeõpetus

Sisu: Teretamine. Käepigistus. Tänaval. Sõidul. Avalikkuden asutusten jne. Esitlemine. Nimekaardid. Kylankäigud. Vastuvõtmise päevad. Ylespidamine külankäigul ja kylalise vastu. Pidusöögid. Viisakuse reeglid pidusöögiks. Söögisedel. Lauakatmise viis. Teenimine. Kuidas syyakse.

Hind 50 Emk.

Saada igast rmkpl. Päladu — „Odamees“ Tartun. Võib ka otse kirjastusel järelmaksuga telli.

Noortele

soovtab „Odamees“ Ameerika kirjaniku Jack London'i vahvat ja hoogsat romaani

Juhtumused inimesesööjate saarel

Ilmus „Odamehe“ rahvaraamatute seerian kolmen raamatun (nr. nr. 5, 6, 7). Kokku ligi 300 lhk. Esimene raamat: hind 30.—, teine — 30.—, kolmas — 15.—

Eelteade: Kevadel ilmub „Odamehel“ Mayne Reid'i põnevam romaan Ameerika asunikkude elust

Päata ratsanik.

Piltidega.

Ilmus „Odamehe“ kirjanduslik kuukiri-album

Ilo yheksas

Toimetaj F. Tuglas. Selle vihu sisu: G. Suits: Neli luuletust; A. Gailit: Katke romaanist; F. Tuglas: Gustav Suitsi „Ohvrisuits“; A. Alle: Klouni kuljuksed; Arm: Kirjanduslikud uudised; Kuus reproduktsiooni A. Roosileht'i töödest.

Hind 60.— Saada igast rmkpl.

„Odamehe“ raamatukauplused

Tartun Promenaadil 7-a

Tallinnan Eesti pangamajan G. Pihlakas'e kaubamaja ja „Kool'i“ vahel soovitab Berliinist ja Pariisist saadud

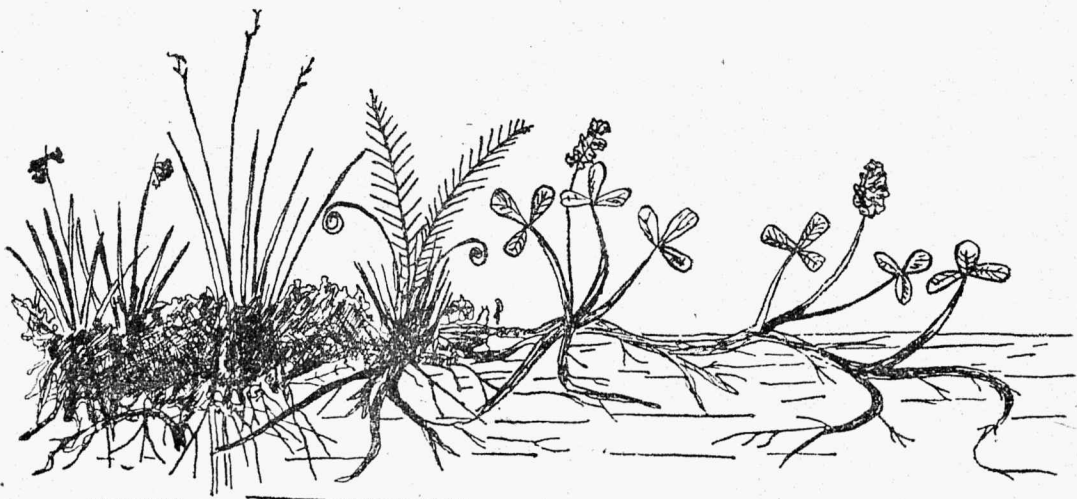
Vene kirjandust

Muu se an: Lermontov; Tolstoi; Turgenjev; Dostojevski; Herzen; uuem Vene ilu-kirjandus; Ameerika lugulaul „Hiawatha“ (Longfellow) J. Bunini tõlken; valik noorsoo kirjandust jne.

Skoudi käsiraamat

ilmub „Odamehe“ väljaandel veel enne tänavusi lihavõtte pyhi piltide ja tabelitega.

Kirjutand **Arnold Tols** ja **Hans Johanson**.

Jänes lill Pysttaru

Soosõnajalg

Ubalett

A. Audova Järve taimed. — Joon. 32. Päälekasvamine.

Loodusteadlase A. Audova raamat

JÄRVE TAIMED

on tarviline õppeabinõu meie alg- ja keskkoolidelle, ekskursioonidel loodusse ja pildirikkana (raamatun on 34 pilti) tarviline koolin taimeriiki õppiden. „Järve taimed“ on elavalt kirjutet ja hästi väljaant raamat. Sisu: Taimed ja nende ymbrus. Taimed järven. Järve madalaks muutumine. 19 vesitaimede kirjeldus. Elutingimused veen ja vesitaimede iseäraldused. Järve kinnikasvamine. Hind 30.—

Cand. geol. H. Bekker'i raamat

PAESEINA PROFIIL MARTSAL

on ainukene meie maakihide geoloogiline ylevaade. Raamat kirjeldab pääasjalikult Põhja-Eesti pinna koonseisu, mis on eraldi huvitav pae- ja õlikivi kihide poolest. „Paeseina profiil Martsal“ on tarviline õppeabinõu. Hind 15.—

Cand. geol. H. Bekker'i

Pyhajärve ymbruse taimeyhingud

on tarviline raamat koolidelle klassin ja õpilastele ekskursioonidel loodusen. Raamat kirjeldab yhe meie loodusrikkama maakoha taimestikku Pyhajärve ymbrust. Hind 5.—

Ilmumas: A. Audova ja H. Bekker:

ANDMED PYHAJÄRVE UURIMUSEST

Suur raamat hulga piltide, tabelite ja värviliste kaartega.

Saada igast raamatukauplusest.

Pääladu Tartun, Promenaad 7-a. Võib järelmaksuga telli.

Odamees.